

Szám.

lášházy
azinezy
kr., Ba-
n 1 frt.,
ndor 20
Balás-
onostori
2 frt.)
(Orbán
Fodor
r. Deb-
10 kr.,
züics (?)
Wenk
20 kr.,
kr., Fo-
10 kr.,
zső 15
20 kr.,
Viktor
Szilágyi
Szilágyi
Szilágyi
2 frt.,
ndné 1
lolf (és
részeről
50 kr.,
né 1 frt.
Gyer-
10 frt.
i: Sze-
r Lotti,
Vilma,
tisztáb-
A már
itt 117
pr. 3-ki

észére:
kr. Ki-
an.
jes kis
csi.

a-épület.
rsulat.

KISIRAP

A VITÉZ ZERGE. (Lásd a 231. lapon.)

XXIV. kötet. 15. szám.

Ára negyedévre 1 frt 40 kr.
Megjelen hetenkint egyszer, 16 oldalon.

1883. április 15-én.

K I T A S Z I T V A.

— Elbeszélés. —

(Folytatás.)

TYÁRÓN hosszú a nap s még világos volt, mikor megvacsoráltunk. Károly észrevette, hogy Dorka anyó négyszemközt kíván velem beszélni; a jó fiu tehát azt mondta, hogy elsétál kissé a faluba körülnézni. Alig vártam, hogy megtudjam, mi dolga van velem András gazdának; el voltam tökélve, hogy ha újra hatalmába akar kaparítani, akkor ugy elbujdosom, hogy reám ugyan nem talál soha sem. Még Dorka anyónak sem adok hirt többé magamról.

De egészen más valami volt az, a mit megtudtam, — olyan valami, a miről nem is álmodtam. Mikor Károly kiment, türelmetlenül mondtam:

— No's anyácskám, most már elmondhatja, mi az az én dolgom, a mely miatt András gazda Budapesten jár.

— El bizony s tudom nagyon örülni fogsz.

Örülni fogok? Mi lehet az? Valami jó, mert Dorka anyó csakugyan örülni látszott.

— Azt hiszem, kedves fiam, hogy családod kerestet.

— Családom! Hát van nekem család? Nekem, a kitaszított, elhagyott árvának?

— Ugy látszik, hogy valami titok van a dologban s szüleid talán nem maguk taszítottak ki, talán elrabolt valaki kicsi korodban. Elég az hozzá, hogy keresnek.

— De kicsoda? És mért csak most, annyi esztendő multával? kérdém izgatottan.

— Hallgass meg nyugodtan, kedves fiam. Nem bírok minden kérdésre felelni, magam is csak keveset tudok, de elmondom, mi történt s akkor meglátod, hogy igazat beszélek. Tehát, — vagy egy hónapja lehet, mikor egy napon egy idegen ur ember lépett a házunkba s azt kérdezte férjemtől, ő-e az András gazda, ki hajdan, vagy tizenhárom évvel ezelőtt a fővárosban dolgozott. Mikor megtudta, hogy jó helyen jár, azt kérdezte férjemtől, ő talált-e tizenhárom évvel ezelőtt a sétány egyik padján egy kicsike gyermeket. »Igen is, én találtam;« felelé András. Erre az idegen azt mondta, hogy fontos beszélni valója van, de előttem nem mondhatja el. Kimentek tehát s férjem sokáig oda maradt. Képzelheted, fiacskám, hogy roppantul szerettem volna tudni, ki ez az idegen és miért kérdezősködik utánad? Mikor tehát András hazatért, kikérdezgettem, de ő szokása szerint keveset beszélt. Csak annyit mondott, hogy az az idegen van megbízva, hogy téged megkeressen és vissza vigyen családot.

— És hol van a családom? Él-e anyám, atyám? Hogy hívják, kicsodák? kérdém szinte lázasan.

— Azt én is kérdeztem Andrástól, de ő azt mondta, hogy nem tudja maga sem. Aztán azt mondta, hogy Budapestre kell mennie, mert onnan leghamarább reád akad; az a vén komédiás, a ki magával vitt, fölirta volt egy budapesti ismerőse címét az uramnak s azt mondta, hogy az mindig tudja, hol jártok. Várj csak, mindjárt eszembe jut a neve.. Garicsok..

— Garocsek! Oh, jól ismerem. És mit irt András gazda azóta?

— Semmit... még éppen semmi hirt sem küldött nekem, bizonyosan még mindig kutat tégedet. Az az idegen ur száz forintot adott neki uti költségre s azóta talán még többet is. Ugy látszik tehát, hogy szüleid gazdag emberek. Ezt bizonyítják különben a ruhácskák is, melyeket mint piczike fiu viseltél, mikor az uram rád talált és ide hozott.

Éppen ekkor érkezett vissza Károly a sétajából. Ujjongva futottam eléje.

— Károly, nagy ujság, igen nagy ujság! Szüleim kerestetnek! Vannak szüleim!

De nagy csodálkozásomra Károly éppen nem örült valami nagyon, még akkor sem, mikor elmondtam neki mindent, a mit Dorka anyótól hallottam.

Ezen az éjszakán ugyancsak keveset aludtam. Alig bírtam elhíttetni magammal, hogy nem valami mese az, a mit Dorka anyó mondott. Erre a hirre ugyan nem voltam elkészülve. Azért jöttem ide, hogy meglátogassam jó nevelő anyámat s ime, mily nagy változás várt itt reám! Szüleim keresnek, nem leszek többé kitzasztott, bolyongó árva! Családom van, mint más boldog fiuknak. De kik az én szüleim? Ki vagyok hát én? Ezen törtem a fejemet, persze egészen hiába. Mikor elnyomott az álom, akkor is mindig csak ezzel álmodtam... mintha együtt lettem volna még nem is ismert szüleimmel és mintha ott lettek volna mindazok, a kiket szerettem: Artur és jó mamája, Péter bácsi és gyermekei s mindnyájan nagy gazdagságban. Mikor fölébredtem, ezek a szép álmoképek nem tűntek el egészen, mert hiszen igaz volt, hogy szüleim keresnek,

Dorka anyó pedig maga mondta, hogy bizonyosan nagyon gazdagok. Így hát én is gazdag vagyok, — az az csak leszek; de majd ha egyszer csakugyan az leszek, akkor módomban lesz magam köré gyűjteni mindazokat, a kiket szeretek, akkor majd fölkereshetem Arturt is.

De hát ez egyelőre még messze volt. Most legelőször is András gazdával kell beszélni, mert csak ő tud nyomra vezetni. Igen, de hol találkozom vele? Mióta elutazott, egy árva betűt sem írt Dorka anyónak; valószínű, hogy Budapesten jár, csak hogy az nagy város ám ott nem egy könnyen lehet efféle szegény sorsu idegenre rátalálni. Arra András gazda hiába számított, hogy Garocseknél megtudhat rólam valamit és viszont én is hiába keresném ott András gazdát, mert a cseh muzsikus börtönben ül. Valószínű hogy András gazda még mindig a fővárosban kutat, keres; bizonyosan összejött régi munkás pajtásaival is. Nincs tehát más hátra, mint oda menni utána és keresni, míg valahol nyomára akadok.

Nagy volt az örömem, hogy szüleimhez visszajutok, de biz' odáig még nem csekély fáradság állt előttem és mindenféle kedves terveimről is le kell mondanom. Arra számítottam, hogy néhány napot csöndes nyugalomban töltök itt Dorka anyónál; de hát most nem maradhatok itt veszteg, mikor szüleim keresnek. Azután tervezett látogatásaim Lizikénél és testvéreimnél, kiket már én is testvéreimnek tartottam? Megígértem nekik, meg a jó Péter bácsinak is, hogy rövid idő mulva látni fognak; igen, de most nem tölthetem azzal az időt, hogy hozzá-

jok vándoroljak. És ha egyszer szüleimhez jutottam, ki tudja, mikor látom őket ismét. Azt fogják hinni, hogy megfeledeztem róluk, kivált a kedves kis Lizike, kinek annyi hálával tartozom, ki úgy szeret. Nem tudtam eltökélni magamat, mit tegyek s másnap, mikor Dorka anyóval és Károlyival együtt ültünk a reggelinél, elmondtam nekik, mi minden jár a fejemben. Dorka anyó azonban nem habozott s határozott hangon mondá:

— Legyen eszed, kedves fiam. Az most mind mellékes dolog. A fő az, hogy mentül előbb találkozzál András gazdával és aztán vissza juss szüleidhez. Képzelheted, hogy én magam is szeretném, ha néhány napig itt maradhatnál nálam! Hiszen úgy szeretlek, mint édes fiamat; sokszor meg is sirattalak és nehezemre esik, hogy megint el kell válnunk; de ennek meg kell lenni, legjobb lesz ha még ma utnak indulsz.

— Igaz, ezt kell tennem. Károlykám, így hát még ma újra indulunk.

De Károly épen nem olyan arcot mutatott, mintha meg volna elégedve a tervvel. Csak rázta a fejét, de nem szólt s végre csodálkozva kérdém:

— Hogyan, hát te nem tartod helyesnek, hogy mielőbb siessünk Budapestre?

— Nem biz én, nem tartom helyesnek, felelé Károly végre. És nem tartom helyesnek, hogy olyan hamar megfelejtkezel azokról, a kik eddig testvéreid voltak. Most valaki keres, a ki tizenhárom esztenedeig rád sem gondolt, a ki egykor kitalált a világba; ezért bizony nem volna

szabad mindjárt megfelejtkezned azokról, a kiket eddig szerettél.

Dorka anyónak nem tetszettek Károly szavai s hevesen mondá:

— Azt nem mondhatjuk, hogy Gábort a szülei taszították ki. Valószínű, hogy valaki elrabolta mint kis gyermeket s szülei bizonyosan siratták, keresték és most végre rátaláltak a nyomra.

— Meglehet, felelé Károly, de erről nem tudunk semmit. Hanem azt tudom, hogy a jó Péter bácsi félholtan találta Gábort a kapuban, életre ébresztette, a kedves kis Lizike ott marasztalta, megígérte nekik, hogy nemsokára meglátogatja őket.

Károly majdnem haragosan beszélt, én pedig szinte szégyenkeztem, mert volt valami igaz abban, a mit mondott. Egyszerre eszembe jutott valami. Elővettem a térképemet és sokáig tanulmányoztam, aztán így szóltam:

— Nézd Károly, talán megegyezhetünk. Ha innen egyenesen megyünk Budapestnek, nem igen messze esik az uttól Réfalu, a hol Lizike most Kati néniével él. Oda tehát utközben kitérünk s egy napot ott pihenünk. Tinikének és Béninek pedig írok levelet, ők már elég nagyok, megértik, milyen fontos dolog történt velem.

— Így már jó lesz, szólt Károly ismét derülten.

Utra készültünk tehát ismét s rövid vizontlátás után újra válni kellett a kedves falucskától, a jó Dorka anyótól. De most legalább nem kétségbeesetten távoztam, hanem ellenkezőleg, telve szép reményekkel. El is bucsuzhattam Dorka anyótól s ígértem neki, hogy szüleimmel meg

fogom
mire
ezentul
Hiszen
minder

—
anyó k
jutalm

kedett,
tett, h
utra in
járt ke

—
nyugta
szem, h
rább o

fogom látogatni és hozok neki mindent, a mire csak szüksége lehet, úgy hogy ezentul kényelemben, jólétben fog élni. Hiszen szüleim gazdagok és bizonyosan mindent meg fognak tenni, a mit én kérek.

— Kedves jó fiacskám, felelé Dorka anyó könyezve, nem kívánok én gazdag jutalmat, boldog leszek, ha tudni fogom,

hogy megtaláltad szüleidet és boldoggá lettél.

Hosszas bucsuzás után végre megindultunk. Káplár vígan ugrándozott körülünk, én is nagy léptekkel, gyorsan mentem, mintha így mihamar célhoz érhettem volna. Károly azonban nem tartott velem; csak olyan szabályosan, lassan lép-

A FÜZESBEN. (Lásd a 236. lapon.)

kedett, mint máskor s végre figyelmeztetett, hogy ne szaladjunk, mert a ki nagy utra indul gyalog, annak nem szabad mindjárt kezdetben kifárasztania magát.

— Igazad van, felelém. De lásd, olyan nyugtalan és türelmetlen vagyok, azt hiszem, ha egy kis darabon szaladok, hamarabb ott leszek szüleimnél.

Károly erre megint csak vállát vonogatta, épen nem örült velem.

— Lásd, Károly, ez nem szép . . . te nem is örülsz, hogy megtalálom szüleimet.

— De igen . . . annak örülök, csak magam miatt busulok, mert így nemsokára el kell válnunk, pedig én már azt hittem, egész életünkben együtt leszünk.

— Ugy is lesz, felelém élnen. Az én szüleim a te szüleid is lesznek.

Károly komolyan rázta a fejét.

— Nem úgy lesz az, mondá. Dorka anyó azt mondta, és hajdani ruháid bizonyítják, hogy gazdag szülők gyermeke vagy. Ki tudja, talán valami nagy ur az atyád . . . mit keresnek hát náluk én, a szegény csavargó muzsikus.

— De hiszen én is csak vándor komédiás vagyok!

— Az más. Most az vagy, de mihelyt szüleidhez jutsz, gazdag fiu leszel és fogadni mernék, hogy beadnak valami nevelő intézetbe vagy pedig tanárokat, mestereket fogadni melléd.

— No's, és te velem együtt fogsz tanulni, azt mondom. Mert lásd, a dolog igen egyszerű. Szüleim azért kerestetnek, ugy-e, mert szeretnek vagy legalább szeretni fognak. Ha pedig szeretnek, nem tagadhatják meg legelső kérésemet, ez pedig az lesz, hogy tegyék boldoggá azokat, kik jók voltak irányomban mikor elhagyottan bolyongtam a világban. Oh, nemcsak rólad fogok ám gondoskodni, hanem Dorka anyóról is, meg Péter bácsiról és gyermekeiről, különösen a kedves kis Lizikéről, a kit majd gyógyíttatni fogunk. Igen is, ez mind így lesz, persze csak akkor, ha szüleim gazdagok. Már csak ezért is kívánom, hogy gazdagok legyenek.

— Én pedig szeretném, ha szegény emberek volnának.

— Bolond beszéd!

— Neked persze az, de nekünk nem, ugy-e Káplár?

Káplár komoly képpel nézett Károlyra, a ki így folytatá:

— Ha Gábor szülei szegények, akkor megbecsülnek minket is, ugy-e Káplár? Mert mi is szegények vagyunk ugyan, de tudunk egy kis pénzt keresni s a mink van, szívesen megosztjuk. Az olyan tudós kutyát pedig, mint te vagy, tenyerökön hordanak. De gazdag, előkelő emberek keveset fognak törődni velünk s te, Káplár barátom, örülhetsz, ha valahol az udvarban meghúzódhatol, alkalmasint lánczra kötve, mert az előkelő emberek nem szeretik, ha efféle nagyobb kutya lábatlankodik a házukban.

Szinte kedvem lett volna megharagudni Károlyra, de nem tudtam, mert jól láttam, hogy igazi barátság sugja neki e szavakat; fél, hogy el kell válnunk egymástól. De el voltam tökéelve, hogy ezt nem eagedem meg, hű barátomnak mellettem kell maradnia, együtt fogunk kényelemben, jólétben élni szüleimmél.

De addig, míg e kényelemhez eljutunk, most még bizony fáradozni kellett és produkciókat tartani minden faluban, városban, a melyen keresztül mentünk. Mert csak abból éltünk, a mit így megkerestünk. Aztán még egy kis fölösleges pénzt is kellett szereznünk, mert valami ajándékkal szerettem volna meglepni Lizikét. Mivel pedig gazdag szüleimtől egyelőre messze voltam, tehát magamnak kellett a pénzt összeszereznem komédiázással. Szerencsére eléggé jól folytak dolgaink, megtakaríthattunk egy pár forintot és vettünk Lizike számára bábut s más efféle apró játékszert, a mi kis leánynak való.

Vágy egy hét telhetett belé, mire gyalogosan eljutottunk abba a faluba,

melyben volt, de ki megm mint a épen va függöny tetett lá kukucs tem Ka öreges, a kis Li a mint n hogy eg

— mert ug Az tottam. — petést hegedüt

— Ü
Magyar
Könyv
Az öröm
Mert ha

Messze
Csángó
Bús dal
Magyar

Jere ha
Utraval
Ha meg
Édes en

melyben Lizike lakott. Már sötét este volt, de még találtunk az utcán embert, a ki megmutatta, melyika Kati néni háza. A mint a házhoz értünk, láttuk, hogy bent épen vacsorálnak; az ablak le volt ugyan függönyözve, de egy kis nyíláson be lehetett látni a megvilágított szobába. Bekukucsnáltam s az asztal mellett ráismerem Kati néniére, ki mellett jobbra egy öreges, nyájas arcú férfi ült, balra pedig a kis Lizike. Igazán szívből megörültem, a mint megláttam. Károly is örült, csak hogy egyébként s így szólt:

— Épen vacsorálnak; ezt szeretem, mert ugyancsak éhes vagyok.

Az ajtó felé sietett, de visszatartottam.

— Várj még kissé. Egy kis meglepetést szerzek Lizikének. Add ide a hegedűt.

(Folytatása következik.)

Csángó csengő.

— Üdvözlét a haza tévő testvéreknél. —

(A „kis lap”-nak küldi Fodor Andor.)

Magyarország délibábos mezején —
Könyű ragyog minden virág levelén.
Az örömnél, szeretetnél harmatja,
Mert hazatér az ő csángó magyarja.

Messze innen, bérczes Erdély ormán túl
Csángó lakik elszakadva honátul;
Bús dalára, ha ide ver vízhangja,
Magyar ember, testver fele zokogva:

Jere haza, csángó édes testrőrem,
Utravalód legyen egy-két fillérem.
Ha megjöttél — munkám osztom meg veled,
Édes enyéd — hazád ad majd kenyeret!

A vitéz zerge.

(Képpel a címlapon.)

SZIRTEK ormán kereng a sas,
Madarak közt a hatalmas,
Éles szemmel vizsgálgatva,
Jó prédája hol akadna?

A hol a! Ott mélyen, mélyen,
Széles szikla-repedéken
Emlősöknek kicsi serge —
Az a, egy csapatka zerge.

»Ez lesz majd a pompás falat!«
Véli a sas — s egy perc alatt
Reá csap a zerge-nyájra, —
De az erős sas megbánja.

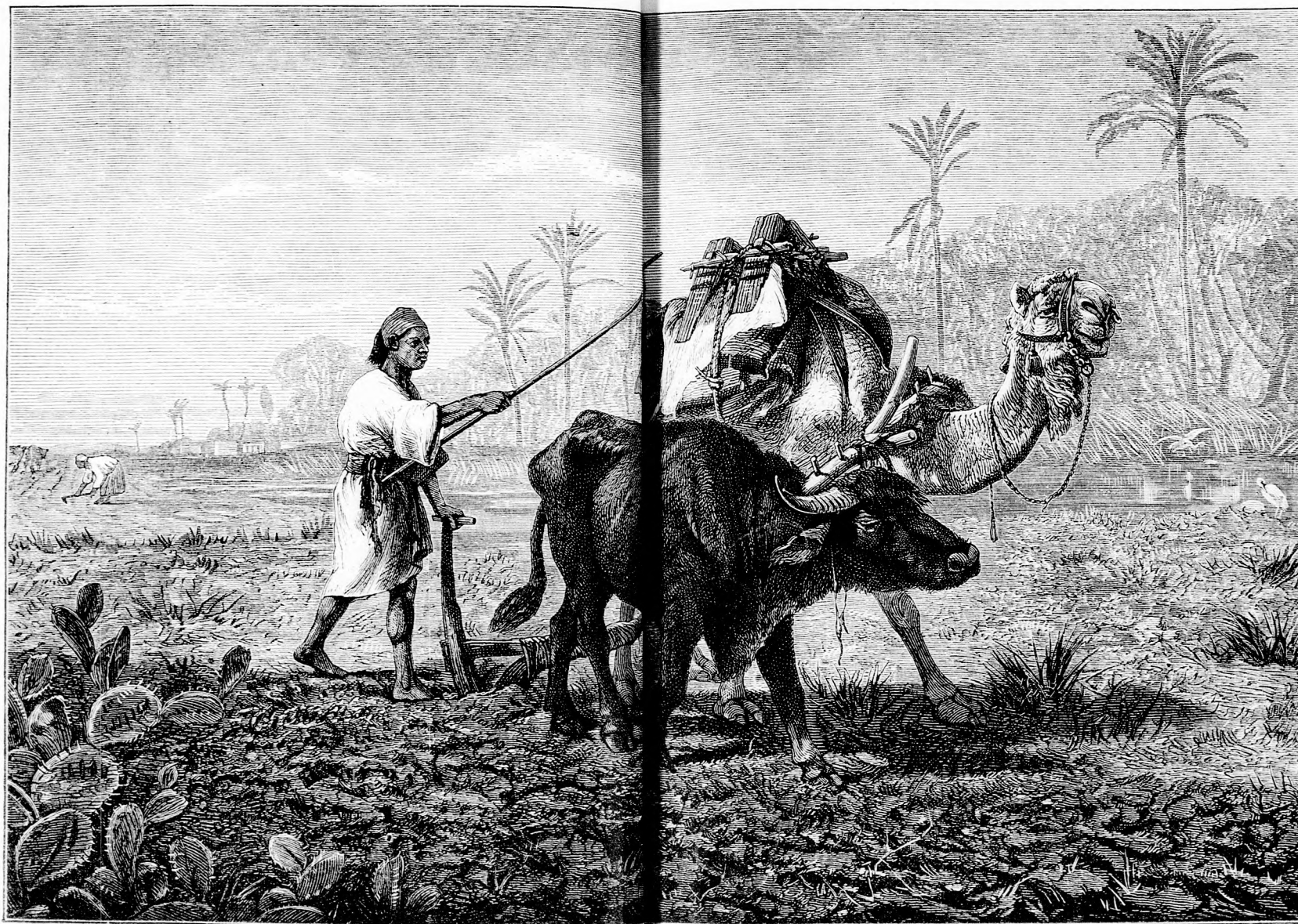
Főlénk zerge bátran, mordul,
Köszáli sas ellen fordul!
Nem rettegi a hatalmast,
Jól oldalba bökki a sast.

Ugy meglöki, nagy megböki,
Ennél több se kellett neki.
Tollazata repked széllyel,
Nem birkózhat a zergével.

Zerge újból neki feszül:
És károgra elmenekül,
Mert ereje fogytán van már,
A rettegett hegyi madár.

»No, hogy tetszik ez a dolog?
Tudom, bántani már nem fog!
Többé engem kend nem rémit...«
Szól a zerge önérzettel,
S elvezeti güdölyeit.

A NILUS PARTJÁN. Egyiptóantóvető. (Lásd a 239. lapon.)

A LEG JOBB.

— Beszélyke. —

MAMÁCSKA! Apácska! Hamar, hamar, nézzétek csak! Milyen gyönyörű tyukooska! Ez az enyém, egészen az enyém! A majorosné hozta nekem ajándékba. Milyen kedves, ugy-e mamácskám? Jaj, Boris, ne szorítsd olyan nagyon, az fáj szegénykének!

A kis Rózika alig tudta, hová legyen örömeiben; azt sem igen tudta, mit beszélt, csak ugrált ide-oda a konyhában, majd meg kiszaladt nézni, hogy jön-e már a mama, aztán visszasietett a tyukooskához és simogatta, Boris szakácsnétől pedig százfélét kérdezett, hogy és miképen lehetne a tyukooskát legjobban elhelyezni.

Nem is nyugodott addig, míg a tyukooska körül össze nem gyűlt az apa, a mama, a szobaleány, szakácsné, kocsis, egyszóval az egész háznépe. Mindegyiknek külön-külön meg kellett bámulni a tyukooska hófehér tollzatát, piros kis taréját, piczike élénk szemeit, sárga lábait s valamennyiöknek meg kellett vallani, hogy ilyen szép tyukooskát hetedhét országban sem találhatni. De Rózika még emyivel sem érte be, hanem a mamával és különösen azzal az ármányos szakácsnéval szentül megígértette, hogy ez a csodaszép tyukooska soha sem jut kés hegyére, nem fogják leölni, se megfőzni, se megsütöni, mert az mindig a Rózika kedves tyukooskája marad.

Miután már mindenki kellőképen megbámulta a tyukooskát és jövője is teljesen biztosítva volt, Rózika gondoskodott kedvence életéről is. A mamácska bele-

egyezésével elhatározták, hogy Borisnak különös kötelessége lesz gondoskodni a tyukooskáról, etetni mindig maga Rózika fogja. Az udvar egyik esöndes, biztos zugában külön lakást rendeztek be számára, még pedig kényelmes ketreczet, előtte jókora darab bekerített térrel, úgy hogy a tyukooska kedvére sétálghatott, kapargálhatott, ha pedig beleunt, visszamehetett a ketreczbe pihenni. Rózika nagy buzgósággal ápolta, etette kedvencét és nem is unt bele, a mi olyan kis leányoknál sokszor pedig megeshik; Rózika ellenben napról-napra jobban szerette kedvencét, ebédnél, ozsonnánál gondosan összeszedte a morzsát és szaladt vele a tyukooskához, mely szintén mihamar hozzászokott kis urnőjéhez, egészen megbarátkozott vele és hívására az ölébe röpült.

A kis leány gondosságának meg is volt a láttatja. A tyukooska napról-napra szebb lett és egy reggelen végre hangos kotkodácsolással hirdette az egész világnak, de különösen Rózikának, hogy egy szép tojást rakott a ketreczben levő fészekbe.

Nagy volt a Rózika öröme. Hlyen szép fehér tojaskát, arról meg volt győződve, még soha sem látott, ilyen tökéletes szép tojás messze földön nincs és nem is lehet. Nagyon természetesen ezt a tojást a világerért sem lett volna szabad másnak megenni. Ez a Rózikáé volt. A doktor bácsi különben is azt mondta, hogy jó lesz, ha reggelenként egy-egy lágy tojást eszik. Most hát a saját kedves tyukooskája ad neki minden reggelre friss tojást.

És milyen tojás ez! Maga a király sem eszik ilyent. [Apa meg a mama

néha
őszint
Hisze
vették
a gyö
kája.
zika l
sem.

kához
Rózika
talált
gel, E
ki a k
hoz, l
az aj
szélg
az Or
Rózika
melye
sen és
becsü
s épe
óta re

mond
jól t
enni!
nyeln

ritkán
mája.
tudja
van n
jó bor
meg.

ves n
szony

néha szintén esznek lágy tojást, de Rózika őszintén sajnálja őket. Milyen tojás is az! Hiszen azt csak úgy a piacon, pénzen vették; hát lehet az olyan jó, mint annak a gyönyörű fehér tyukocskának a tojás-kája. Szó sincs róla, nem lehet olyan. Rózika bizony nem cserélne, de még százért sem.

A tyukocska pedig, mint jó tyukocskához illik, szorgalmasan rakott tojást s Rózika mindig újra meg újra örömét találta benne. Egy szép napon, korán reggel, Rózika épen a tizedik tojáskát vette ki a ketreczből és szaladt vele a mamához, hogy megmutassa; de a mama épen az ajtóban állott és egy öreges nővel beszélgetett. Rózika jól ismerte ezt a nőt, az Örzse asszony volt, a varrónő, kinek a Rózika mamája sokszor adott munkát, melyet Örzse asszony mindig igen ügyesen és pontosan végzett el, a miért meg is becsülték. De most nagyon halvány volt s épen arról panaszkodott, hogy egy idő óta rosszul érzi magát.

— Étvágyam egészen elveszett, mondá, pedig az orvos azt tanácsolta, hogy jól táplálkozzam. De mikor nem tudok enni! Alighogy egy kis levest le bírok nyelni.

— Hát ha talán kedve volna valami ritkább csemegére? szólta a Rózika mamája. Szóljon őszintén Örzse asszony, tudja, én szívesen adok akármit s nálam van mindenféle befőtt gyümölcs, sütemény, jó bor. Ha valamire kedve volna, mondja meg.

— Igen köszönöm szives jóságát, kedves nagyságos asszonyom, felelé Örzse asszony. Tetszik tudni, soha sem szerettem

az efféle nyalánkságot, most meg már épenséggel nem kellene semmi efféle. Levesen kívül legföljebb egy-egy lágy tojást ehetem néha; csak az a baj, hogy nem kapok jó friss tojást. Tegnap is vettem a piacon; nagyon szépnek, jónak látszott, mégis megcsaltak velem, meg sem lehetett enni.

Rózika, a ki ott állt közel, hallotta ezt a beszélgetést s ilyenformát gondolt magában:

— Meghiszem azt, hogy nem olyan jó az a tojás, mint a mit az én kedves tyukocskám ad nekem. Ilyen kellene a szegény Örzse asszonynak, ettől bizonyosan meg is gyógyulna. Szinte kedvem volna oda adni neki ezt a mai tojást . . . hiszen én már kilenczet ettem meg . . .

De mikor aztán arra gondolt, hogy ma nem lesz reggelire olyan pompás lágy tojása, mint volt tegnap és tegnapelőtt, akkor másra szánta magát.

— Nem bizony, nem adom . . . magam is nagyon szeretem . . . inkább zsebre dugom, hogy meg se lássa.

El is dugta és a konyhába akart szaladni, hogy Borisnak adja a tojást, hadd főzze meg; de épen ekkor a mama elvégezte beszédét Örzse asszonynyal s ez távozni készült. És ekkor megpillantotta Rózikát. Régen ismerte és szerette, azért hát szinte megörült a kis lánynak.

— Jó reggelt, kedves kisasszonykám! Jaj de rég nem láttam! Már rég nem sétált arra mi felénk. Pedig van most két gyönyörű kicsi cziczám, az egyik tiszta fehér, a másik meg fekete, mint valami kis ördög. Az egyiket Rózika kisasszony-

nak szántam s ha ellátogatna hozzám, kiválasztaná, melyiket szereti jobban.

Rózika kissé elpirult. Nagyon örült, hogy kis cziczát kap s mindjárt tudta, hogy a fehérét fogja választani. Hanem persze nem ezért pirult el, hanem mert másvalami is jutott az eszébe. Hm, ez a szegény jó asszony arra gondolt, hogy valami örömet szerezzen annak, a kit szeret. És ő, a gazdag kis leány, ki bővében van mindennek, ő sajnálja oda adni azt a haszontalan kis tojást a betegnek. De nem, most már nem sajnálja, egy pillanat alatt belátta, milyen csuf volt az, a mit az imént gondolt. Oda szaladt Örzse asszonyhoz, és oda nyújtotta a tojáskát.

— Örzse néni, fogja, ez jó friss tojás ám, nem olyan, mint a milyet a piacon vett. Ez az én fehér tyukocskámtól való, nézze még meleg is, egészen friss.

A jó öreg asszony egészen meghattottan nézett Rózikára s eleinte nem akarta elfogadni az ajándékot.

— Dehogy veszem el... a világért sem. Hallottam én, hogy ez most legkedvesebb eledele Rózika kisasszonynak... nem való ez nekem.

— De igen, el kell vennie, szólt Rózika hévvel. Oh, én már nagyon sokat ettem, már bele is untam, nem is kell többé. És holnap majd megint viszek friss tojást és azután mindennap, míg csak lesz.

És csakugyan nem nyugodott addig, míg Örzse asszony zsebre nem dugta a szép friss tojást.

Nem sokára aztán együtt ültek a reggelinél. Az apa észrevette, hogy Rózika ma nem eszik lágy tojást.

— No's kicsikém, hát már nem kapsz tojást a tyukocskádtól? kérdé.

— De igen, szólt a mama. Hanem Rózika jó kis leányka oda adta a mai tojást a szegény beteg Örzse asszonynak.

— Ez derék. És nem bántad meg, kis leányom? Nem szeretnéd, ha most mégis itt volna a jó tojás?

— Oh nem, kedves apácskám, igazán nem, felelt Rózika. Nem tudom, hogy van az, de ez a mai tojáska, melyet meg sem ettem, ez okozott nekem legnagyobb örömet. Igazán, valamennyi közt ez volt a legjobb.

S az apa mosolyogva mondá:

— Igazad van, kedvesem. Ezzel jót tettél, tehát ez volt a legjobb!

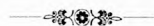
A füzében.

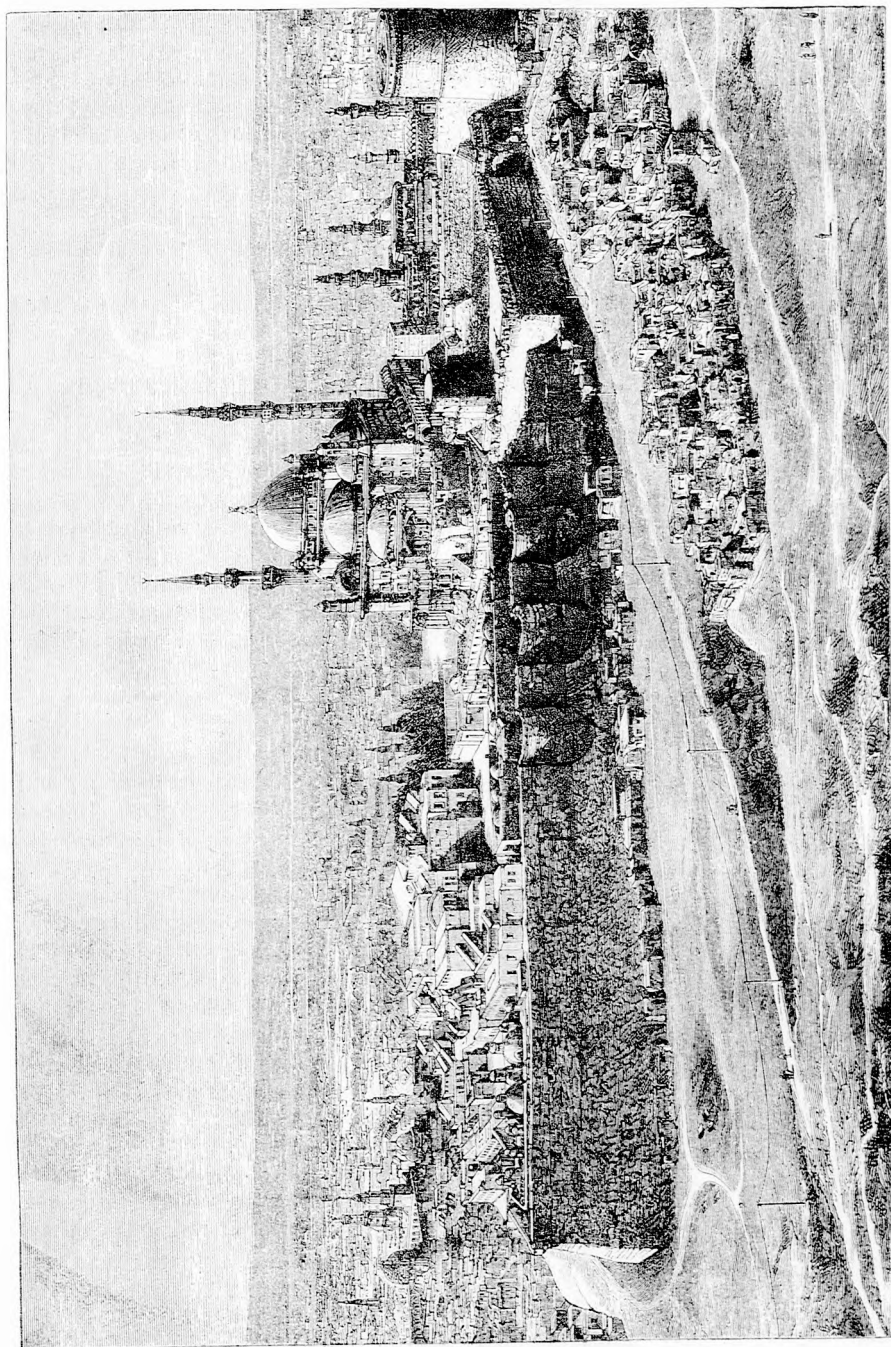
(Képpel a 229. lapon.)

*A Z érpatra elhoztalak téged,
A füzfa-sort megmutatni néked;
Köztük ez a legnébb legény,
Kétszáz éves is megvan a szegény.*

*A dereka meg vagyon görbülve,
A töve már félig ki van dülve,
De hajtási ime hogy virulnak,
S szeretettel rája is borulnak.*

*Im, e füz az agy szülét példázza:
Testét, lelkét az idő megrázta,
De nem marad elhagyatva fája,
Gyermekei, unokái,
Felviruló szép hajtási,
Szeretettel borulnak rája.*

A NILUS PARTIÁN. *Kairo város.* (Lásd a 239. lapon.)

A MÓKUS ÉS A KUTYA.

— Mese. —

Soha ilyen naplopót! Nem szégyenled ily haszontalanul eltölteni az egész napot! Egy öreg kutya kiáltott így nagy haragosan a kis mókusnak, mely vigan ugrált odafent a fa ágai közt. A mókus pedig válaszként jóízűen ropogtatott egy mogyorót, a belét megette, a héját pedig pajkosan ledobta, egyenesen a morgó kutya orrára.

— Ejnye, még hozzá ilyen vakmerőség is! mérgeskedett a kutya. Bizony látszik, hogy haszontalan egy jószág vagy!

— És ugyan miért, ha szabad kérdenem? szólt végre a mókuska. Mi kifogásod lehet ellenem?

— Micsoda? Hát már több mint két órája nézem, hogy egyebet sem csinálsz, mint tánczolsz, ugrálsz, töltöd az időt hiába.

— Igazán? De hisz akkor te töltöd ám csak igazán haszontalanul az időt. Miféle lustálkodás az, két óra hosszáig itt ülni és nézni, mint ugrál és tánczol más valaki.

— Nem fecsegj, sem mirevaló! Még bizony te akarnál leczkézteni! Tudd meg, hogy én mára elvégeztem a dolgomat, jártam vadászni a gazdámmal s most pihenek.

— Nagyon szép, de lásd, én nem pihenhetek, nekem dolgom van itt a fatetején.

— Dolgod van? Noképzelem, milyen komoly dolgaid lehetnek! Egyebet sem csinálsz, mint ugrálsz, torkoskodol és még hozzá eléggé vakmerő vagy, hogy a mogyoró héját az én orromra dobáld.

— No no, soh'se haragudjál. Örülj hogy olyan jó dolgod van s nem kell itt a fákon ugrálnod, mint nekem.

— Jó dolgom van! kiáltá a kutya elkeseredve. Micsoda esztelen beszéd már ez! Nekem végeznem kell, a mit gazdám parancsol, míg te egész életedet játszva, mulatva töltöd.

— Ne irigyeld sorsomat, kedves barátom. Most vigan vagyok az igaz, de nem szabad ám csak ebből itélned. Azt hiszed nagyon jó dolgom van a csikorgó téli hónapokban, mikor jég és hó borítja a tájt, mikor a fák lombtalanok, mikor nem találok enni valót és éhezve, dideregve kell meghuzódnom valamely oduban? Te pedig akkor kényelmesen heverészel a fűtött szobában és készen kapod az ebédet.

— Azért mégsem cserélnél velem, tudom.

— Nem bizony, épen úgy, mint te sem cserélnél velem, ha tudnád, milyen sokféle szenvedéssel jár az én életem. Mindnyájunknak vannak örömeink és bajaink. Mikor én fagyban-hóban didereg és éhezem, akkor szeretnék veled cserélni s a meleg tűzhelynél kényelmesen falatozni. Most, hogy a nap ismét melegen süt, kellemesen élek s most meg te szeretnél az én helyemben lenni. Okosabb lesz, ha nem irigyeljük egymás örömeit, hanem inkább arra gondolunk, hogy mindenkinek vannak örömei mellett olyan bajai is, melyekben bizony nem szívesen osztoznánk.

— Igazad van mókuska, szólt a kutya. Roszul tettem, mikor csak víg napjaidra gondoltam. Jövőre nem is fogok többé senkit irigyelni.

A NILUS PARTJÁN.

— Egyiptomi szántóvető. — Kairo városa. —

(Képekkel a 232—233. és 237. lapokon.)

A NAGY folyók közt, melyeket a föld kerekéségén ismerünk, a legnevezetesebbek egyike a Nilus. Ha térképen megkeresitek Afrikát s itt megint Egyiptomot, hamar rátaláltok a hosszú fekete vonalra, mely az egész országon végig vonul és a Nilus folyamát jelzi. Tudom olvastatok is róla, legalább a Szentírásban. Hires folyó volt már az ősidőkben, több ezer esztendővel ezelőtt is és akkor ép úgy, mint most, az egész ország jóléte és boldogulása majdnem egészen ettől a folyótól függött.

Másfelé is vannak nagy folyók, nekünk is megvan a mi szép Dunánk s nagy hasznát vesszük, gőzhajók járnak rajta, szállítva a sok utast és portékát, a vízből pedig sok jó halat kapunk. De a Nilus nemcsak ilyen módon használ; a Nilus adja Egyiptom népének a mindennapi kenyeret, a Nilus vize nélkül ott nem tudnának szántani-vetni és nem volna mit aratni. Hogy lehet ez? Mindjárt megmondom.

Egyiptom, mint a térképen is láthatjátok, már közel fekszik az egyenlítőhöz és éghajlata nagyon meleg. Az ország nagyobb része síkság s a forró nap rettentően perzsel, kiszárit mindent. De ez még nem volna baj, ha felváltva jönne jó eső is, mely fölfrissitené a földet, a tikkadt növényzetet. Amde Egyiptomnak olyan sajátságos az éghajlata, hogy ott jóformán soha sincs eső, a föld tehát végkép kiszáradna, minden növény örökre kiveszne s nagy pusztaság volna az egész ország, ha a Nilus folyó e nagy bajon nem segítene. Segít is, még pedig évezredek óta minden esztendőben, pontosan.

Ámbár, mint mondtam, eső ott ugyszólván soha sincs, az esztendő bizonyos szakában a Nilus áradni kezd, messze

főnt a nagy hegységekből, honnan ered, mind nagyobb-nagyobb víztömegeket hoz. Ez az áradás azonban nem olyan, mint mikor nálunk hirtelen kiöntenek a vizek s pusztítanak. A Nilus lassan és mindig pontosan ugyanabban az időben árad, úgy hogy előre tudhatni idejét s az emberek szinte aggódnak, ha az áradás néhány nappal később kezdődik mint máskor. S a víz napról-napra emelkedik. A folyóból pedig jobbról-balra mindenfelé hosszú csatornák nyulnak be az országba, e csatornák azonban el vannak zárva s az emberek várják, míg a folyó legmagasabbra áradt. Ezt a fővárosban, Kairóban, külön e célra való vízmérőn mérik. Mikor a mérőn bizonyos magasságot elért a víz, akkor nagy ünnepet rendeznek, az ország főméltóságai összegyűlnek és az alkirály parancsot ad a csatornák megnyitására. S ekkor itt és az egész országban megnyitják a csatornákat elzáró zsilipeket és a folyóból betődul a víz a csatornába, a csatornákból messze be az országba, ki a síkságra, a földekre, rétekre, víztartó nagy medenczékbe s rövid idő alatt az egész ország egy nagy tengernek látszik, melyből csak a magasb helyekre épült falvak és városok emelkednek ki. A kiszáradt, szomjas föld pedig tele szívja magát vízzel, s a mit a forróság elperzselt, elherasztott, az mind új életre támad.

Épen oly pontosan, a mint jött, el is mulik az áradás, a víz lassankint visszahúzódik, végre pedig a folyó megint csak úgy foly medrében, mint azelőtt. A bőven átázott földet ekkor föl lehet szántani, be lehet vetni, a még vízzel teli csatornákból, medenczékéből később is lehet még öntözni s a Nilus vize által termékeny lett föld gazdag aratást ad a szántóvetőnek.

Az egyiptomi szántóvető még ma is úgy miveli földjét, mint ősei sok száz esztendővel ezelőtt, nincsenek olyan jó eszközei, mint az európai szántóvetőnek;

de a föld olyan jó, hogy még így is terem. A szegény egyiptominak sokszor nincs is ekéje, csak fa ekével turja fel úgy hogy a földet s bivalyt tevét együvé fog az eke elé. A szegény szántóvető embert »felláh«-nak nevezik s nagyobb részők mohammedán vallású, de vannak keresztények is.

Kairó, az ország fővárosa, szintén a Nilus partján fekszik s nagy város, de nem épen valami nagyon szép. Az utcák rendkívül szűkek, a házak kicsinyek, egymáshoz szorítvák. Vannak azonban szép terei és utcái is és igen sok európai lakik ott, sok kereskedő és utazó is fordul meg ott, számosan pedig azért utaznak Európából oda, mert ott soha sincs hideg és sok nehéz beteg visszanyerte már egészségét a Nilus partján. Van Kairóban erős vár is a katonaság számára, és mint a képen láthatjátok, a mohamedánoknak nagyszerű mecsetjök (templomuk) is. Van aztán színház és másféle mulatóhely is és épen oly kellemesen lehet ott élni, mint Európa nagy városaiban.

BETÜREJTVÉNY.

— A hazai földrajzból. —

Jótékonyság.

A bölcsőde javára adakoztak:

Schvartz Irma és Giza (a »Kis Lap«-ból vett »Feriike és Teriike« cz. színdarab előadásának eredményeképp) 2 frt., Oláh Margit 50 kr., Cserneczky Gizella és Aladár 50 kr., Obetko Misi 1 frt., Salacsy Gizi 1 frt., Korányi Ilus 1 frt., M. 2 frt. 50 kr. — A már eddig kimutatott 204 frt.5 krral együtt 212 frt.55 kr.

A csángó magyarok betelepítésére adakoztak: Lengyel Józsika 60 kr., Olehváry Irén 50 kr., Abonyi Viktor 1 frt., Floth Fe-

rencz gyűjtése 10 frt., Cserneczky Gizella és Aladár 1 frt., Csávósy Melanie 2-ik gyűjtése 8 frt. 72 kr. (Egyes adakozók: A budapesti Fröbel-egylet király-utcai gyermekkert növendékei: Meer Sándor 20 kr., Meer Aranka 20 kr., Legenyei Bodnár Róza 20 kr., Dochner Géza 40 kr., Soan (?) Árpád 20 kr., Donner Mariska 20 kr., Blau Jenő 20 kr., Gráf Linka 40 kr., Ransburg Janka 20 kr., Mautner Olga 30 kr., Herczföld Róza 30 kr., Reitzer Lipót 20 kr., Boskovicz Jozefin 10 kr., Goldmárcs Sándor 10 kr., Ermleiter Vilmos 30 kr., Engl Dezső 20 kr., Justus Arthur 30 kr., Kraus Gizella 20 kr., Müller Zsiga 10 kr., Frank Géza 10 kr., Kohn Robi 10 kr., Engl Szerena 10 kr., Ábel Frida 20 kr., Strasser Géza 20 kr., Presburger Sándor 10 kr., Weis Regina 10 kr., Pollák Irén 10 kr., Stern Miksa 10 kr., Tottis Lízka 10 kr. — A bodzafa-utcai gyermekkerti növendékek: Mezey Izidor 25 kr., Mezey Ilona 25 kr., Kauser Jakab 10 kr., Kauser Árpád 10 kr., Schneider Ilona 10 kr., Frischmann Armin 22 kr., Bruckner Jolán 50 kr., Grolik Ernő 10 kr., Becker Gyula 20 kr., Kokesch Béla 20 kr., Jakubetz Lipót 10 kr., Groszmann Kornél 10 kr., Spiegel Mária 20 kr., Duschek Julia 10 kr., Bera Józsi 20 kr., Adámy Margit 10 kr., Adámy Béla 10 kr., Szombathelyi Olga 10 kr., Szombathelyi Gizella 10 kr., Szombathelyi Blanka 10 kr.), Obetko Anna és Pepike 2 frt., Hirschler Margit gyűjtése 4 frt. (Egyes adakozók: Hirschler Rozália és Lajos 1 frt., Fischl Gizella és Zsigmond 1 frt., Hartmann Róza 50 kr., Fleischler Kálmán 50 kr., Hirschler Margit 1 frt.), Rakovszky Anti 3 frt. 20 kr., Korányi Ilus 1 frt., Bucsányi Lujza 1 frt., Kuntics Erzsike és László 1 frt., Bánó Lenke gyűjtése 5 frt. (Egyes adakozók: Id. Bánó József 1 frt., Bánó Géza 1 frt., Bánó Juliska és Irmike 1 frt., Bánó Dezsőke 1 frt., Bánó Lenke 1 frt.) — A már eddig kimutatott 117 frt. 88 krral együtt 154 frt. 90 kr., mely összeg a »Nemzet« ápril 10. és 12-ki számaiban ki van mutatva.

Az Ég áldása legyen a kegyes kis adakozókon.
Forgó bácsi.

Felelős szerkesztő: **Forgó bácsi.** Kiadó-hivatal: Budapest, Barátok-tere 3-ik sz., Athenaeum-épület. Budapest, 1883. Nyomtatja a kiadó-tulajdonos: Athenaeum irodalmi és nyomdai részv. társulat.